

DAGVLINDERS ABTSWOUDSE BOS VLINDERMONITOR 2019

groot dikkopje

Natuurlijk Delfland
Postbus 133
2600 AC DELFT

Afdeling: Delfland@knnv.nl
www.knnv.nl/afdelingDelfland
twitter: NatuurlijkDelfland
facebook: NatuurlijkDelfland
instagram: NatuurlijkDelfland

Afdeling van de Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging

Inhoud

1. Inleiding.....	3
2. Samenvatting.....	3
3. Methoden.....	4
4. Resultaten dagvlinders.....	5
5. Opmerkingen monitor.....	9
6. Jaarlijst dagvlinders 2019.....	10

Verantwoording

Monitor : Leo Poot

Dataverwerking : Leo Poot

Foto's : Leo Poot

Copyright: Natuurlijk Delfland, 2020

Referentie: Dagvlinders Abtswoudse bos (vlinderbiotoop/vlinderroute) 2019,
Natuurlijk Delfland, 2020

Overname van delen van de tekst is toegestaan onder bronvermelding.

1. Inleiding

In dit verslag zijn de data van het monitoren van dagvlinders in het Abtswoudse bos midden, (x84/85-y443, km hokken 37-25-25 37-26-21/31) verwerkt en weergegeven uit seizoen 2019. Afgelopen seizoen zijn de 17 sectoren van de vlinderbiotoop opgedeeld en toegevoegd aan de vlinder route. Ook is de vlinder route opnieuw ingedeeld en doorgetrokken in het oostelijk gedeelte (t.o.v. de spoorlijn) van het bos. De hernieuwde route heeft nu een lengte van 3,9 km en is verdeeld in 20 trajectdelen van 60-380 meter met wisselend biotoop. De sectoren van de vlinderbiotoop zijn nu verdeeld over de trajectdelen 8 t/m 11 waarbij trajectdeel 9 is onderverdeeld in de subdelen A-B-C. vanwege het maaibeheer. (zie plattegrond vlinder route)..

vlinder route (rode lijn)

2. Samenvatting

Er werden op de vlinder route totaal 1227 dagvlinders uit 17 soorten op naam gebracht. Klein koolwitje, citroenvlinder, atalanta, dagpauwoog, bont zandoogje en distelvlinder lieten redelijke aantallen noteren. Alle aangetroffen andere dan eerder genoemde soorten scoorden veel lager tot soms maar één enkel imago. De verlengde route leverde veelbelovende nieuwe trajectdelen op. Het algemene beeld is dat het Abtswoudse bos weinig stabiele vlinderpopulaties herbergt. Er ontbreken een aantal heel algemene soorten door in hoofdzaak een tekort aan nectar leverende flora en waardplanten. Inzaaien en aanleg bloemrijke delen is aan te bevelen. De recreatiedruk in de vorm van hondenuitlaat services en wedstrijden met jachthonden zijn van negatieve invloed op de populaties.

3. Methoden

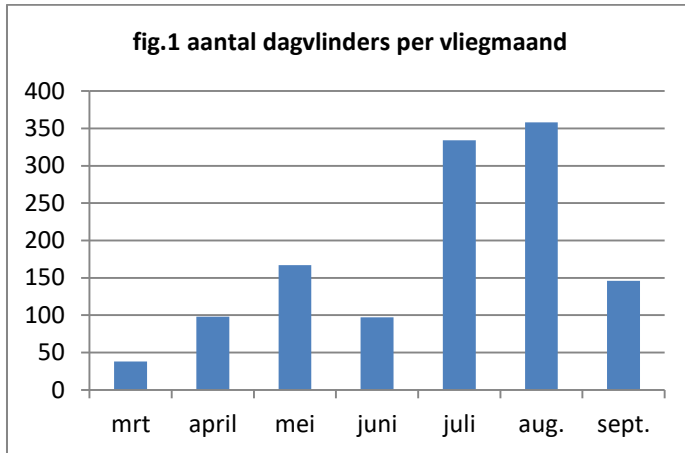
Het monitoren van dagvlinders werd gedaan volgens de standaard monitoring voor dagvlinders, hierbij worden in een denkbeeldige kooi van 5x5x5 meter alle vlinders geteld met vermelding van de soort. Incidenteel worden vlinders gevangen, voor determinatie in geval van soorttwijfel en direct weer vrijgelaten. De intentie is om minstens 2 keer per maand in het vlinderseizoen, dat in 2019 liep van maart t/m september, bij zonnig weer en wind minder dan 4 Beaufort, te tellen. De route werd dit seizoen 14 keer gelopen. In de percelen die grenzen aan de trajectdelen 8 t/m 10 wordt in overleg met en door "Vockestaert" een op vlinders afgestemd maairegiem gevoerd.

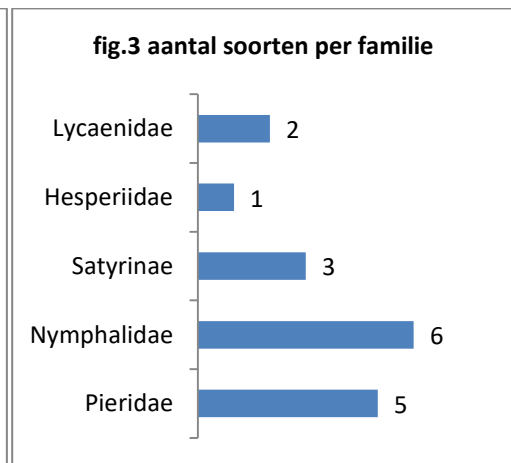
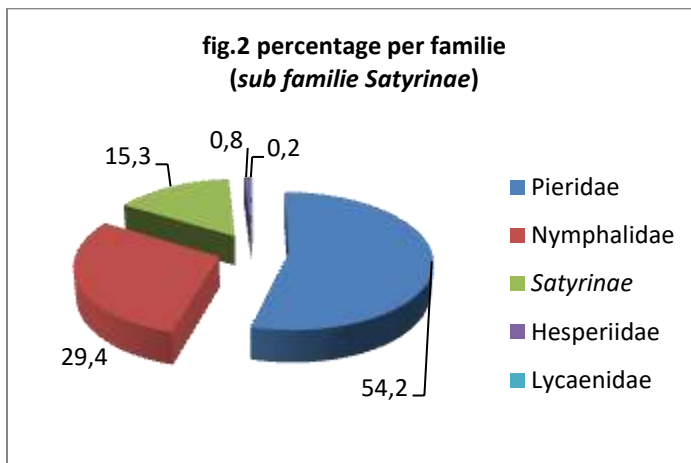
bruin zandoogje

4. Resultaten dagvlinders

In seizoen 2019 werden 1227 dagvlinders op naam gebracht, index 86,3. Door verlenging van de telroute en inpassing van de vlinderbiotoop is een vergelijking met vorige seizoenen niet mogelijk.

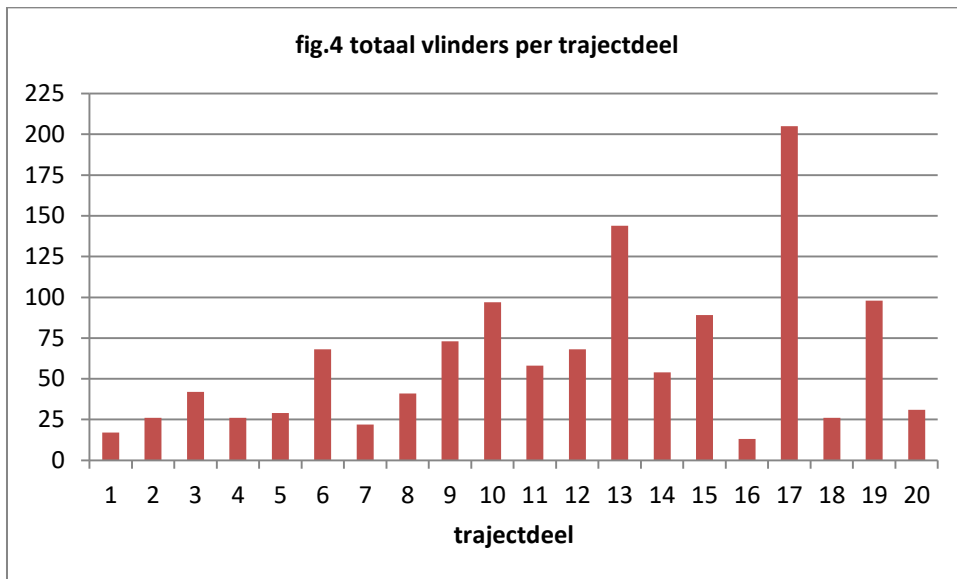
Soorten uit de familie der Pieridae scoorden de hoogste aantallen imago's fig.2. Het klein koolwitje was de meest getelde soort, ruim 75% van het totaal van de Pieridae. Het bont zandoogje uit de sub familie *Satyrinae* was de tweede op de scoringslijst, derde en vierde waren de soorten uit de familie Nymphalidae, distelvlinder en atalanta. De aantallen uit de families Lycaenidae en Hesperidae waren laag. (zie ook de jaarlijst)

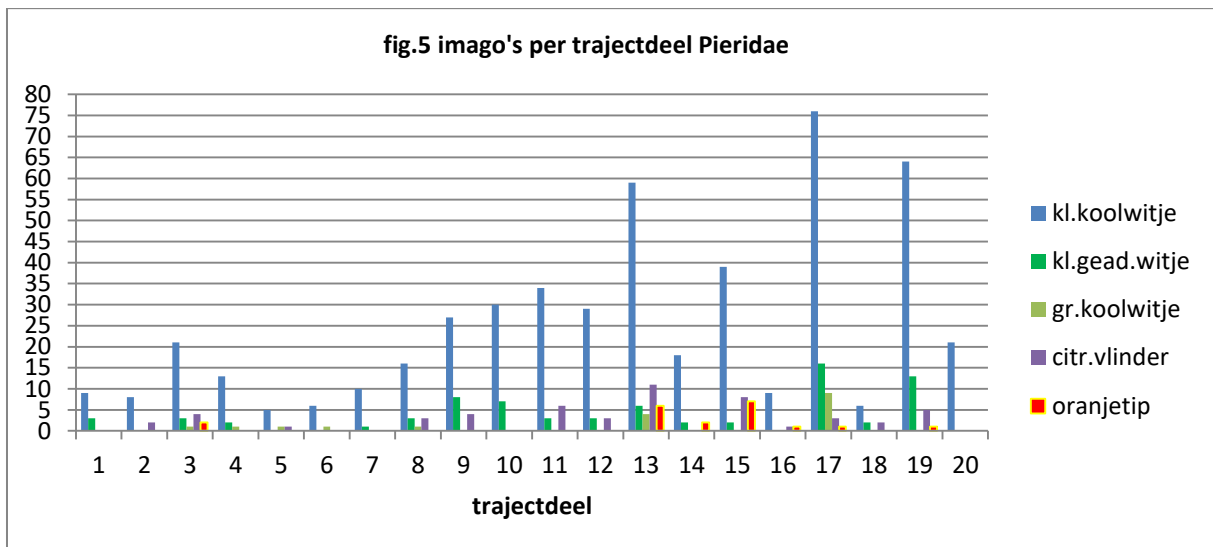
De familie Nymphalidae inclusief *Satyrinae* telde de meeste (9) soorten, gevolgd door de Pieridae (5). Over het algemeen zijn de aantallen soorten met uitzondering van de Nymphalidae, lager dan je zou mogen verwachten in deze locatie, fig.3.

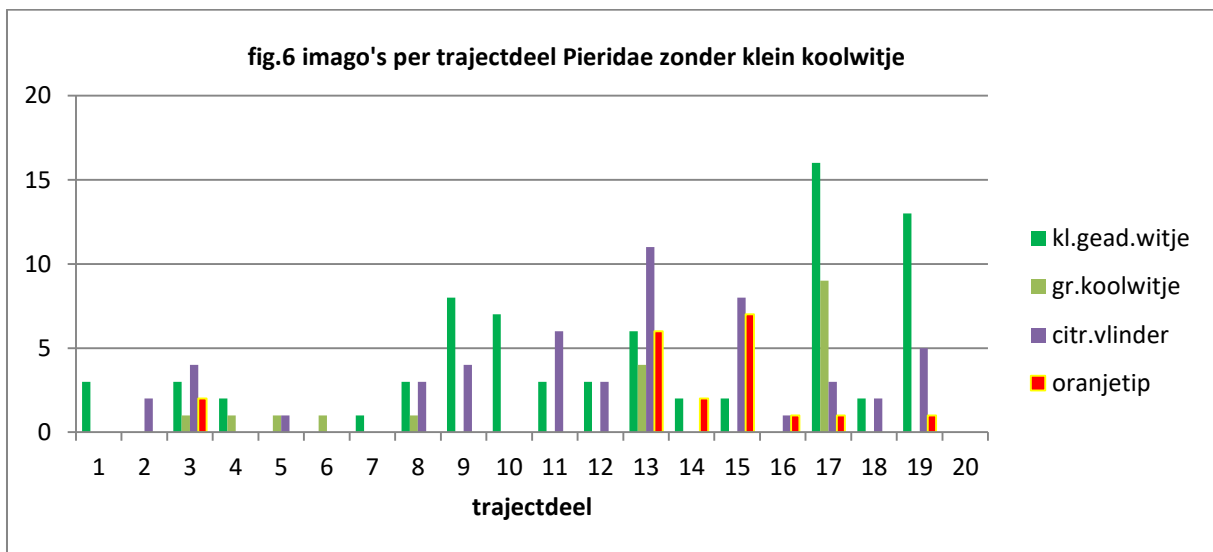
In de trajectdelen 13 (>100) en 17 (>200) werden de meeste vlinders geteld en in 16 de minste (<20). Fig.4.

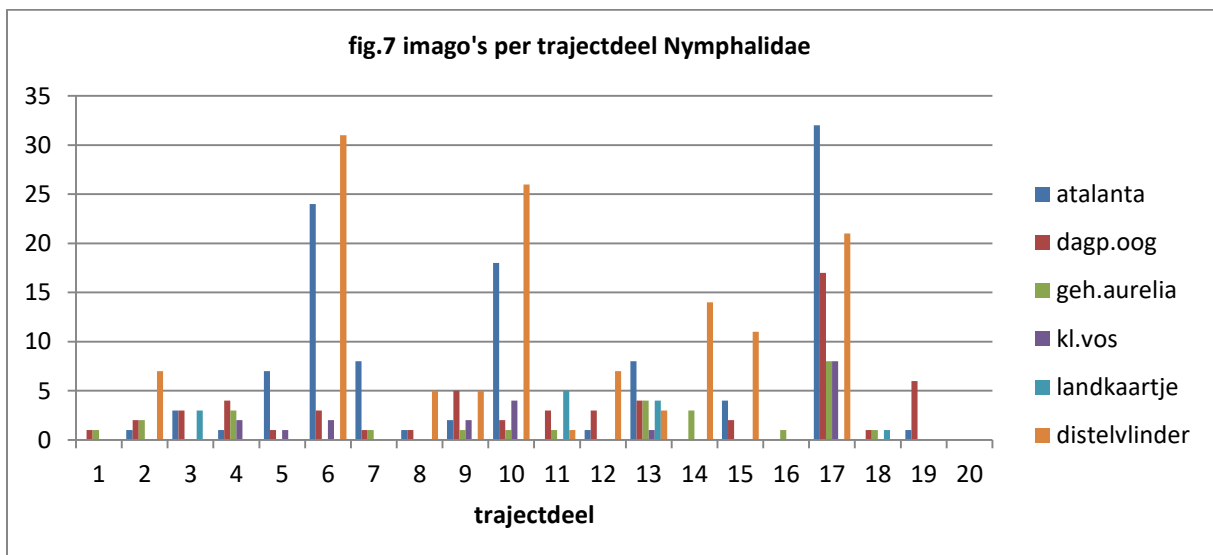
Het klein koolwitje is in boven genoemde trajectdelen met trajectdeel 19 ook de meest gescoorde soort fig.5.

Ook de meeste soorten uit de Pieridae zien we in de trajectdelen 13 en 17 (de soort klein koolwitje is niet weergegeven wat een beter beeld geeft van de aantallen van de andere soorten) fig.6.

Uit de familie Nymphalidae zien we meeste soorten in de trajectdelen 9-10-13-17. Atalanta en distelvlinder waren de meest gescoorde in de trajectdelen 6-10-17. De dagpauwoog werd het meest gescoord in trajectdeel 17.fig.7.

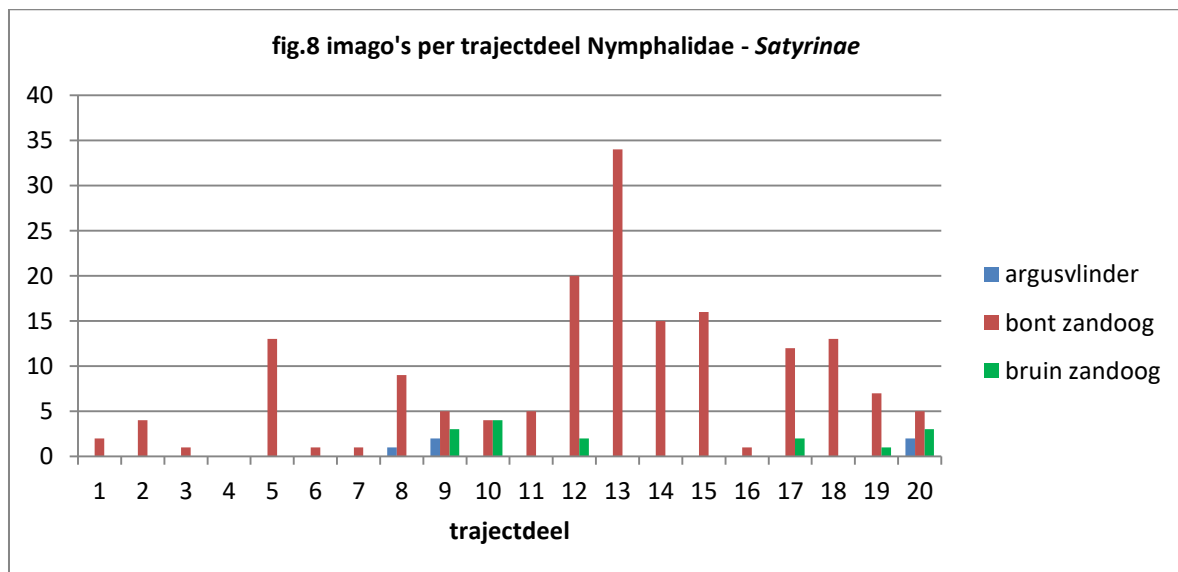

argusvlinder

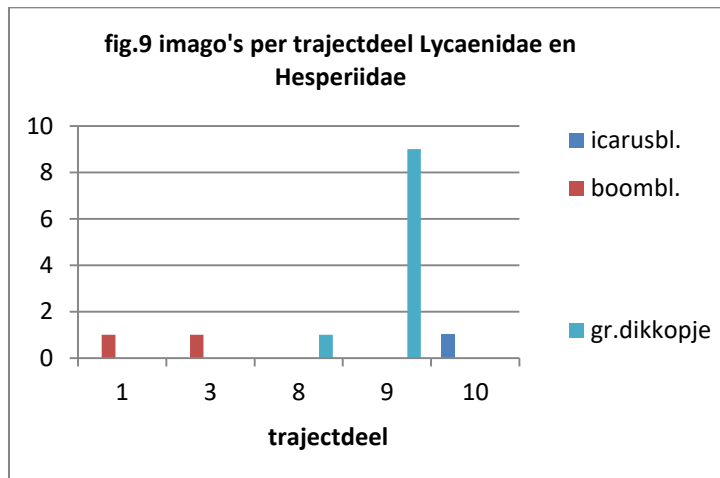
bruin zandoogje

Het bont zandoogje de meest gescoorde vlinder bij de Satyrinae en is in bijna elk trajectdeel aanwezig, opvallend lage aantallen bij de andere twee soorten.fig.8.

Van de Lycaenidae werden maar enkele imago's en slechts twee soorten gescoord. Bij de Hesperidae één soort in de trajectdelen 8 en 9. fig.9.

5. Opmerkingen monitor

Gesteld mag worden dat er op enkele soorten na bij Nymphalidae en Pieridae, de aantallen en gedetermineerde soorten wel heel erg tegen vallen. Je zou verwachten dat gezien de biotoop met voldoende waardplanten wel meer soorten en zeker de aantallen hoger zouden moeten liggen. Vooral uit de families Lycaenidae en sub familie *Satyrinae* ontbreken een aantal heel gewone soorten of zijn er maar enkele imago's geteld. Het Icarus blauwtje, boomblauwtje, kleine vuurvlieder worden maar zelden gezien, ook soorten als oranje zandoog, hooibeestje ontbreken nog steeds in de locatie. Zorgelijk is ook de sterke afname van argusvlinder, de dikkopjes en zelfs bruine zandoog in het verleden toch ook één van de talrijkste vlinders hier. Het lijkt er op dat het maaibeheer voor de dagvlinders geen meerwaarde meer betekent. Positief is dan wel weer de toename van atalanta en dagpauwoog, citroenvlinder en natuurlijk de stabiele populaties van het bont zandoogje. Ook de kleine vos lijkt wat op te krabbelen na jaren van afname. Een gevolg van de verlenging van de route is dat we nu in andere delen van het bos trajectdelen tellen die hogere aantallen imago's opleverden. Trajectdeel 17 bijvoorbeeld gelegen in de ruigte waar zich nieuw bos ontwikkeld is in de nieuwe route één van de best scorende delen. De oorzaken van het vooral ontbreken van algemene soorten en de lage aantallen liggen vooral in het ontbreken van nectar leverende flora. Maar ook het ontbreken van bijvoorbeeld veld en schapenzuring (waardplant kleine vuurvlieder), kleine en rolklaver (waardplant Icarusblauwtje).

Aanbevelingen, inzaaien genoemde klaversoorten en vlinderbloemigen, geen vergunning meer afgeven voor wedstrijden met jachthonden, geen honden uitlaatservices toelaten in zuidwestelijk deel (zgn. vlinderbiotoop), op strategische punten buddleja planten wat niet zo natuurlijk oogt maar het levert wel veel nectar en dat nodigt weer soorten uit zich te vestigen.

6. Jaarlijst dagvlinders 2019

Familie	soort	soort	stadium	aantal	waardplant
Pieridae	Pieris rapae	klein koolwitje	imago	500	brassicaceae
	Pieris napi	klein geaderd witje	imago	74	brassicaceae
	Pieris brassicae	groot koolwitje	imago	18	brassicaceae
	Anthocharis cardamines	oranjetipje	imago	20	C.pratensis/A.petiolata
	Gonepteryx rhamni	citroenvlinder	imago	53	F.alnus/R.catharticus
Nymphalidae	Vanessa atalanta	atalanta	imago	111	Urtica
	Aglais io	dagpauwoog	imago	59	U.dioica
	Polygonia c-album	gehakkelde aurelia	imago	27	div.struiken en bomen
	Aglais urticae	kleine vos	imago	20	U.dioica
	Araschnia levana	landkaartje	imago	13	Urtica
	Vanessa cardui	distelvlinder	imago	131	C.arvensis
<i>Satyrinae</i>	Lasiommata megera	argusvlinder	imago	5	Poaceae
	Pararge aegeria	bont zandoogje	imago	168	Poaceae
	Maniola jurtina	bruin zandoogje	imago	15	Poaceae
Lycaenidae	Polyommatus icarus	icarusblauwtje	imago	1	Trifolium/Lotus
	Celastrina argiolus	boomblauwtje	imago	2	div.struiken
Hesperiidae	Ochlodes sylvanus	groot dikkopje	imago	10	Poaceae

Bij ons kun je je ontpoppen.

